

Samkomulag um tilhögun uppgjors lífeyrisskuldbindinga B-deilda lífeyrissjóða milli ríkis og sveitarfélaga

Í samræmi við tillögu samstarfsnefndar ríkis og sveitarfélaga (Jónsmessunefnd) frá 29. október 2014, skipaði fjármála- og efnahagsráðherra hinn 11. febrúar 2016, starfshóp, í samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga, til að meta ábyrgð lífeyrisskuldbindinga sem myndast hafa í opinberum lífeyrissjóðum vegna samrekstrar ríkis og sveitarfélaga auk annarra viðfangsefna sem kostuð hafa verið af þessum aðilum. Hlutverk starfshópsins var að gera tillögu að heildstæðu uppgjori milli aðila.

Samkomulag þetta kveður á um ábyrgð á áföllnum lífeyrisskuldbindingum, fyrirkomulag greiðslna og samtímagreiðslu fullnaðariðgjalds (mótframlag launagreiðanda) vegna B-deilda lífeyrissjóða sem ríki og sveitarfélög bera ábyrgð á.

Þann 6. september sl. gerðu Sjúkratryggingar Íslands, velferðarráðuneytið og fjármála- og efnahagsráðuneytið annars vegar og Samtök fyrirtækja í velferðarþjónustu og Samband íslenskra sveitarfélaga hins vegar með sér samkomulag um gerð rammamninga vegna þjónustu og reksturs hjúkrunarheimila. Bókun 3 í samkomulaginu kveður á um „að ríkið yfirtaki lífeyrisskuldbindingar hjúkrunarheimila sem rekin eru á ábyrgð sveitarfélaga með sambærilegum hætti og ríkið hefur yfirtekið skuldbindingar annarra hjúkrunarheimila. Samkomulag um þetta verði gert innan ramma heildarsamkomulags um uppgjör lífeyrisskuldbindinga milli ríkis og sveitarfélaga“.

Á grundvelli ofangreinds eru aðilar sammála um að ljúka uppgjori á lífeyrisskuldbindingum vegna hjúkrunarheimila á daggjöldum og vegna annarrar sameiginlegrar starfsemi ríkis og sveitarfélaga eins og samkomulag þetta kveður á um.

Yfirtaka ríkisins á skuldbindingum hjúkrunarheimila samkvæmt samkomulagi þessu er háð því að hlutaðeigandi hjúkrunarheimili eða eftir atvikum sveitarfélag fyrir hönd hjúkrunarheimilis gangist undir rammamning Sjúkratrygginga Íslands um þjónustu og rekstur hjúkrunarheimila og að hlutaðeigandi sveitarfélag ábyrgist rekstur þeirrar þjónustu að minnsta kosti til 31. desember 2018. Komi til þess að sveitarfélag eða aðili á þess vegum ákveði að hætta að veita umrædda þjónustu fyrir lok árs 2018 telst það einhliða riftun á samkomulagi þessu. Við það ganga yfirteknar skuldbindingar til baka og skal þá gera upp það sem greitt hefur verið á grundvelli samkomulags þessa.

Samkomulag þetta byggir á því að sveitarfélög sem bera ábyrgð á rekstri hjúkrunarheimila á daggjöldum gangist undir samninga á grundvelli þessa samkomulags, sem og að sveitarfélög sem bera skuldbindingar í B-deild LSR vegna lögbundinnar starfsemi sveitarfélaga ábyrgist þær í sérstöku samkomulagi við ríkið. Samband íslenskra sveitarfélaga mun beita sér fyrir því að samningum við öll sveitarfélög á þeim grundvelli verði lokið fyrir 31. desember 2018 í samræmi við það sem á eftir fer í samkomulagi þessu. Jafnframt er vísað til bókunar með samkomulagi þessu.

Samkomulagið felur ekki í sér lagalegar skuldbindingar aðila heldur er grunnur að sérstökum samningum sem gerðir verða á milli fjármála- og efnahagsráðuneytisins og hlutaðeigandi sveitarfélaga að fenginni heimild Alþingis í fjárlögum og/eða fjárukalögum.

1. Uppgjör skuldbindinga hjúkrunarheimila á daggjöldum

Samkomulagið tekur til hjúkrunarheimila á daggjöldum sem starfa á ábyrgð sveitarfélaga. Sveitarfélög skulu skila fullnægjandi upplýsingum um hjúkrunarheimilin.

Samkomulagið tekur til skuldbindinga hjá eftirtöldum lífeyrissjóðum þar sem B-deildir eru starfræktar.

Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR)

Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga (LH)

Lífeyrissjóðurinn Brú – (LSS)

Eftirlaunarsjóðs Reykjanesbæjar

Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar

Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar

Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogs.

Við uppgjör lífeyrisskuldbindinga vegna hjúkrunarheimila á daggjöldum eru samningsaðilar sammála um eftirfarandi:

- a. Ríkissjóður og sveitarfélögin munu frá og með 1. janúar 2016 skipta með sér og taka yfir ábyrgð og greiðslur á áföllnum lífeyrisskuldbindingum hlutaðeigandi hjúkrunarheimila sem fjármögnuð eru með daggjöldum. Skuldbindingum skal skipta hlutfallslega milli samningsaðila. Með hliðsjón af fyrri samningum um skiptingu áþekkra lífeyrisskuldbindinga er samkomulag um að ríkið beri 97% skuldbindingarinnar og sveitarfélögin 3%.
- b. Sveitarfélög skulu gera að fullu upp, gagnvart hlutaðeigandi lífeyrissjóðum, áfallnar lífeyrisskuldbindingar hjúkrunarheimila samkvæmt skiptihlutfalli a-liðar miðað við stöðu þeirra þann 31. desember 2015. Með þessu munu framangreindar skuldbindingar falla út úr efnahagsreikningum hjúkrunarheimila sveitarfélaga eða eftir atvikum efnahagsreikningi sveitarfélaga ekki síðar en 31. desember 2016. Þá skulu sveitarfélög hafa gert upp allar eldri greiðslukröfur hlutaðeigandi lífeyrissjóða vegna hjúkrunarheimila áður en til uppgjors kemur, s.s. vegna iðgjalda eða lífeyrishækkana, séu slíkar kröfur til staðar.
- c. Lífeyrishækkanir á gjalddaga 1. janúar 2016 og síðar verða yfirteknar af ríkissjóði/sveitarsjóði á grundvelli samkomulagsins.
- d. Samhliða undirritun samninga fjármála- og efnahagsráðuneytis og hlutaðeigandi sveitarfélags/hjúkrunarheimils um skiptingu lífeyrisskuldbindinga skulu gerðir sjálfstæðir samningar milli hlutaðeigandi hjúkrunarheimilis og þess/þeirra lífeyrissjóða, sem reknir eru á ábyrgð ríkisins eða sveitarfélaga, um samtímagreiðslu fullnaðariðgjalds (mótframlag launagreiðanda). Iðgjaldið er vegna starfsmanna í starfi 1. janúar 2016 sem greiða iðgjöld til þeirra lífeyrissjóða sem samkomulagið tekur til. Samningar um þetta atriði skulu gilda frá 1. janúar 2016.
- e. Viðbótariðgjöldum launagreiðanda sem greidd hafa verið í B-deildir lífeyrissjóðanna vegna reksturs hjúkrunarheimila á daggjöldum, fram að yfirtökudegi lífeyrisskuldbindinga, verður ráðstafað á móti þeim framtíðar lífeyrishækkunum sem teknar eru yfir af ríkissjóði/sveitarsjóði.
- f. Lífeyrishækkanir á gjalddaga 1. janúar 2016 og síðar og sem greiddar hafa verið ganga upp í samtímagreiðslum fullnaðariðgjalda frá sama tíma.

- g. Aðilar eru sammála um að fyrir 31. desember 2016 verði allri samningsgerð um uppgjör á lífeyrisskuldbindingum hjúkrunarheimila á daggjöldum, og undirritun samninga, milli hlutaðeigandi sveitarfélags og fjármála- og efnahagsráðuneytisins annars vegar og milli hlutaðeigandi sveitarfélags og hlutaðeigandi lífeyrissjóðs lokið.

2. Aðrar lífeyrisskuldbindingar

Meta skal aðrar lífeyrisskuldbindingar sem stofnast hafa vegna samrekstrar ríkis og sveitarfélaga, einkum á sviði heilbrigðismála, félagsmála og menntamála. Samkomulag er um að við mat og útreikning þeirra verði fylgt eftirfarandi viðmiðum:

Aðilar eru sammála um að við skiptingu og uppgjör á lífeyrisskuldbindingum vegna samrekstrar ríkis og sveitarfélaga, annarra en hjúkrunarheimila, verði m.a. horft til fordæma hvað það varðar. Í því felst skoðun á ákvæðum laga, reglna, ákvarðana og samninga sem í gildi voru á hverjum tíma. Þá eru aðilar sammála um að meta skuli hvort stofnast hafi að lögum eða með ákvörðun stjórnvalda lífeyrisskuldbindingar þar sem ábyrgð á þeim kann að vera óskýr, s.s. vegna verkefna reynslusveitarfélaga, málefna fatlaðra eða annarra sameiginlegra verkefna ríkis og sveitarfélaga.

Starfshópi um ábyrgð lífeyrisskuldbindingar ríkis og sveitarfélaga vegna samreksturs o.fl., sem skipaður var hinn 11. febrúar 2016, er falið að greiða úr ágreiningi sem upp kann að koma um gögn sem lögð eru til grundvallar í útreikningum og önnur álitaefni. Endanlegur samningur um uppgjör er í höndum hlutaðeigandi sveitarfélags, fjármála- og efnahagsráðuneytisins og þeirra lífeyrissjóða sem samkomulagið tekur til.

3. Fjárhagslegt uppgjör

Heildaruppgjör milli ríkisins, hlutaðeigandi sveitarfélaga og hlutaðeigandi lífeyrissjóða fer fram þegar skipting lífeyrisskuldbindinga milli ríkis og sveitarfélaga liggur fyrir. Í því efni kemur eftirfarandi til ákvörðunar:

- i. Að hlutdeild sveitarfélaga í áföllnum lífeyrisskuldbindingum hjúkrunarheimila í B-deild LSR og LH í árslok 2015 verði greiddar upp með reiðufé eða skuldabréfi. Ríkissjóður geri upp hlutdeild sína í áföllnum lífeyrisskuldbindingum hjúkrunarheimila með reiðufé, skuldabréfi eða með ábyrgðaryfirlýsingu gagnvart hlutaðeigandi lífeyrissjóði. Til að standa undir framtíðarskuldbindingum vegna starfsmanna sem enn eru í starfi skal greitt viðbótariðgjald til fullnaðaruppgjors á þeirri skuldbindingu sem myndast.
- ii. Að fram fari fullnaðaruppgjör sem taki til áfallinna og framtíðarskuldbindinga.
- iii. Að fram fari skuldajöfnun lífeyrisskuldbindinga en mögulegur mismunur verði gerður upp með skuldabréfi.
- iv. Að aðrar lífeyrisskuldbindingar en þær sem gagngert tengjast B-deildum lífeyrissjóða komi inn í endanlegt uppgjör milli aðila.

Leita skal staðfestingar hlutaðeigandi lífeyrissjóðs á skiptingu og uppgjöri þeirra skuldbindinga sem samkomulagið tekur til.

Forsenda samkomulags þessa er að samningum við sveitarfélög samkvæmt 2. lið verði lokið eigi síðar en 31. desember 2018. Takist það ekki fellur samkomulag þetta og samningar sem gerðir hafa verið á grundvelli þess úr gildi. Skal þá innan sex mánaða gera upp þær fjárskuldbindingar sem aðilar hafa tekið á sig á frá gildistöku samningsins.

Samkomulag þetta er gert í tveimur samhljóða eintökum.

Reykjavík, 28. október 2016

Fjármála- og efnahagsmálaráðherra

formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga,
skv. samþykkt stjórnar frá 28. október 2016

**Bókun með samkomulagi um tilhögun uppgjörs
lífeyrisskuldbindinga B-deilda lífeyrissjóða
milli ríkis og sveitarfélaga frá 28. október 2016**

Með nýgerðum rammasamningi Sjúkratrygginga Íslands um rekstur og þjónustu hjúkrunarheimila í landinu sem fela í sér talsvert aukin framlög til rekstrar hjúkrunarheimila og þess að ríkissjóður hefur á grundvelli ofangreinds samkomulags og samkomulags við sjálfseignarstofnanir árið 2014 tekið yfir ábyrgð á meginhluta lífeyrisskuldbindinga hjúkrunarheimila á daggjöldum gera fjármála- og efnahagsráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga eftirfarandi bókun:

Í samræmi við bókun í samkomulagi um rammasamning milli Sjúkratrygginga Íslands (SÍ) og hjúkrunarheimila um þjónustu hjúkrunarheimila hafa fjármála- og efnahagsráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga gert samkomulag um tilhögun á uppgjöri lífeyrisskuldbindinga hjúkrunarheimila sem rekin eru af sveitarfélögum.

Ljóst er að með samkomulaginu mun ríkissjóður létta verulegum lífeyrisskuldbindingum af hjúkrunarheimilum til að tryggja áframhaldandi rekstrargrundvöll þeirra enn betur þannig að þau geti veitt íbúum hjúkrunarheimila enn markvissari og betri þjónustu en áður.

Með hliðsjón af ofangreindu fellst Samband íslenskra sveitarfélaga á að beita sér fyrir því að sveitarfélög, sem reka hjúkrunarheimili á daggjöldum, skuldbindi sig á sambærilegan hátt og verið hefur til að halda áfram að veita þá mikilvægu þjónustu sem hjúkrunarheimili sinna eftir að gildistíma rammasamkomulags samkvæmt samkomulaginu lýkur.

B. Dem

